

Грущак Наталія-Софія,

студентка

Матолич Ірина

студентка

Західноукраїнський національний університет

СУТНІСТЬ І ЕВОЛЮЦІЯ СТАНОВЛЕННЯ ІНЖИНІРИНГОВОЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ

Для побудови дієвої системи обліково-інформаційного забезпечення менеджменту можуть використовуватись різноманітні підходи, одним із яких є розробка системи стратегічного обліку, що забезпечує генерування облікової інформації, необхідної для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Як стверджує проф. Бруханський Р. Ф. методологічною основою системи стратегічного обліку, яка вивчатиме об'єкти внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства і орієнтуватиметься на майбутнє, доцільно визнати бухгалтерський інжиніринг, який є концепцією розробки і впровадження облікових інформаційних систем, що побудований на основі використання інжинірингової архітектури – набору інжинірингових інструментів, які стосуються всіх стадій облікового процесу і містять облікові агрегати, структурований план рахунків, коригуючі, інжинірингові, стратегічні та гіпотетичні бухгалтерські записи, похідні балансові звіти тощо [2, с. 37].

Методичною основою для розвитку сучасних підходів до побудови систем стратегічного обліку на основі бухгалтерського інжинірингу став підхід представників континентальної моделі обліку (Франція, Німеччина), які починаючи з кінця XIX ст. і до сьогоднішнього дня використовують технологію складання актуарних та нульових балансів.

На думку проф. Жука В. застосування бухгалтерського інжинірингу розпочалось у 70-ті роки XX століття із застосуванням у ФРН автоматизованих нульових балансів. На сьогодні фахівці ідентифікують близько 100 видів інструментів бухгалтерського інжинірингу, що характеризуються використанням математики, специфічного програмного забезпечення, структурованих планів рахунків, різних видів балансів і т.д. [4, с. 52].

У межах 2000-2005 років відбувся суттєвий розвиток бухгалтерського інжинірингового інструментарію як елементу системи бухгалтерського обліку, орієнтованого на забезпечення потреб управління. Еволюційно сформувався власний понятійний апарат і загальний підхід до побудови похідних балансових звітів різних видів на підприємстві.

Починаючи з 2010 року з'являються перші публікації, в яких автори узагальнюють існуючий досвід і виділяють загальні риси бухгалтерського інжинірингу як нового напрямку розвитку облікової системи в умовах динамічного зростання управлінських потреб.

Одним із найбільших здобутків щодо становлення інжинірингової облікової системи доцільно визнати ідентифікацію проф. Шумейко М. поняття «інжинірингова архітектура» (похідні балансові звіти, хеджовані, субстанційні, інтегрованого ризику, моніторингові, соціальні, синергетичні, реорганізаційні, мережеві, ситуаційні, інвестиційні, субсидіарні, актуарні, фрактальні, ситуаційні, стратегічні, семантичні, венчурні, інноваційні тощо) та окреслення концептуальних основ повноцінної інжинірингової теорії [5, с. 74].

У 2015 році проф. Бруханський Р. Ф. запропонував формувати методику стратегічного фінансового обліку з використанням інструментів бухгалтерського інжинірингу в розрізі 6 етапів: 1) побудова бухгалтерських агрегатів (агрегація об'єктів обліку); 2) структурований план рахунків; 3) проведення коригуючих записів і складання скоригованого балансу; 4) проведення інжинірингових облікових записів за агрегованими й аналітичними позиціями; 5) проведення стратегічних облікових записів залежно від обраного початкового оператора; 6) здійснення гіпотетичних проведень з реалізації активів і погашення зобов'язань і складання похідного гіпотетичного стратегічного балансового звіту [3, с. 63].

Інжинірингова облікова система у сучасному трактуванні пропонує цілий спектр інжинірингових записів: трансформаційні проведення; фрактальні записи; субстанційні записи; стратегічні балансові проведення; записи за економічними ситуаціями; імунізаційні балансові проведення; імунізаційні облікові проведення; хеджовані записи; проведення щодо відображення ризикових активів; стратегічні агреговані проведення за фракталами та інші.

Кожен із представлених варіантів може бути використаний для одержання облікової інформації стратегічного характеру у вигляді відповідного похідного балансового звіту.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський інжиніринг. URL: <http://www.abk.lviv.ua/buhgalterskyj-inzhynirnyng/>.
2. Бруханський Р. Ф. Аналіз підходів до побудови моделей бухгалтерського інжинірингу. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2014. № 3. С. 27-34.
3. Бруханський Руслан. Стратегічний облік : імплементація концепції бухгалтерського інжинірингу // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 20 жовт. 2016

р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Р. Ф. Бруханський [та ін.]; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. Тернопіль : Вектор, 2016. С. 60-63.

4. Жук В. М. Бухгалтерський інжиніринг. Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: збірник тез та доп. І Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (21.02.2013 р. К.: ТОВ "Всеукраїнський інститут права і оцінки", 2013. С.51-54.

5. Шумейко М. В. Концепція інструментів бухгалтерського інжиніринга. Terra Economicus. 2012. Том. 10, № 1. С. 72-77.